

Villa Hügel

Geschiedenis

**Villa Hügel:
„eengezins-
woning“ en
industrieel
monument**

Het perceel Hügel 1 staat bij het kadaster van de stad Essen als eengezinswoning ingeschreven. Met haar 399 vertrekken en meer dan 11.000 m² en met haar prachtige ligging in een 41 hectare groot park boven de Baldeneysee, is de villa veel meer dan een woonhuis voor een ondernemer – ze is het symbool van de industrialisatie van Duitsland.

Villa Hügel, tussen 1870 en 1873 in opdracht van Alfred Krupp (1812-1887) gebouwd, moest naar de mening van zijn bouwheer woonhuis en refugium voor zijn gezin en hem zelf zijn, ver weg van het lawaai en de hitte van het gietstaalbedrijf Fried. Krupp. Als net veertienjarige jongen had hij na de dood van zijn vader Friedrich Krupp (1778-1826) voor het eerst verantwoordelijkheid in de firma op zich genomen en het bedrijf in de volgende decennia tot een van de belangrijkste industriële ondernemingen van de 19e eeuw gemaakt. Villa Hügel moest dan ook het passende en representatieve kader bieden voor ontvangsten en feestelijkheden. Keizers en koningen, ondernemers uit de hele wereld, politici en regeringsleiders uit vele landen waren hier te gast.

Ontmoeting
van de Stanford-
beursstudenten
in de Gartensaal
(tuinzaal)

Ontwerp en bouw

Villa Hügel
tijdens tweede
jaar van de
bouw, 1871

Gedurende zijn laatste twintig levensjaren hield Alfred Krupp zich vooral bezig met de bouw van Villa Hügel en de aanleg van het park. Op basis van zijn eigen schetsen en ontwerpen – de eerste dateren al uit 1864 – onstond een gebouw dat primair aan functionele eisen beantwoordde. De uiterlijke vorm was voor de bouwheer van secundair belang. Herhaaldelijk kreeg Krupp daarom ruzie met beroemde architecten, die zich in dit pakket van eisen niet wilden of konden schikken.

Het nieuwe woonhuis, dat Alfred Krupp met zijn vrouw Bertha en hun zoon en erfgenaam Friedrich Alfred in januari 1873 betrok, werd door tijdgenoten als eenvoudig en sober beschreven. Wat aan de buitenkant niet duidelijk zichtbaar wordt, is de zorgvuldigheid en de grote persoonlijke inzet waarmee Krupp het hele complex maar vooral de technische voorzieningen in het huis gepland en ontwikkeld heeft. Pas jaren nadat het gezin het huis betrokken had, functioneerde de de steeds weer omgebouwde verwarmings- en beluchtingsinstallatie zodanig dat het er in alle jaargetijden aangenaam wonen was.

De Villa en de volgende generaties: 1888-1902

De volgende generatie maakte het interieur van de villa na 1888 duidelijk prachtiger en comfortabeler. Friedrich Alfred (1854-1902) en Margarethe Krupp (1854-1931) legden de basis voor een kunstcollectie en voor een uitmuntende verzameling van Vlaamse wandtapijten die tussen 1500 en 1760 ontstonden.

Voor de familie, maar ook voor het plezier van hun talrijke gasten, onstonden tennisbanen, maneges en stallen, lees- en speelkamers, zelfs een ontvangstgebouw met kegelbaan en bibliotheek.

Dat het maatschappelijke leven op Villa Hügel ten tijde van de tweede generatie bewoners drukker werd, blijkt ook uit het groeiende aantal personeelsleden: de bouwheer had in 1876 nog voldoende aan 66 personeelsleden. Zijn zoon had er in 1902 echter al 570 nodig om het geheel te onderhouden. Zijn kleindochter Bertha had aan het begin van de Eerste Wereldoorlog zelfs 648 mensen op de loonlijst staan.

Schaatsvijver in het Hügel-park, februari 1895, Bertha en Barbara Krupp met oom Winterfeldt

1902–1915

Zicht op de
bovenste hal

Al op zestienjarige leeftijd werd Bertha door de vroege dood van haar vader in 1902 erfgename van een wereldconcern. Zij trouwde vier jaar later met Gustav von Bohlen und Halbach en nam de leiding op Villa Hugel over. Met zijn zeven kinderen bracht het jonge gezin nieuw leven in de villa, maar stelde ook nieuwe eisen aan gebruik en inrichting.

Het bedrijf was in die tijd erg winstgevend, zodat Bertha en Gustav Krupp von Bohlen und Halbach de opdracht voor de tot dan toe meest omvangrijke verbouwing konden geven. De hofarchitecten van Keizer Willem II., beroemde kunsthistorici en alleen de beste vaklieden werden bij de opzet, planning en uitvoering betrokken. Tot halverwege het oorlogsjaar 1915 ontstonden o. a. de overdekte opritten voor de villa en het "Kleine Haus", de kostbare inrichting van de onderste en bovenste hal als ook een schilderijengalerie. Twee grote nieuwe series vulden de reeds aanwezige verzameling van wandtapijten aan.

1915–1952

Aan het begin van de Eerste Wereldoorlog was de Villa Hügel – zo beschrijven het tijdgenoten – een volmaakt voorbeeld van een „luxueuze” manier van wonen. Villa Hügel overleefde bijna onveranderd de economische en politieke catastrofes van de volgende drie decennia.

Bouwkundige veranderingen en nieuwe aankopen konden er in deze tijd niet gedaan worden, de economische positie van het bedrijf was sinds het begin van de Eerste Wereldoorlog daarvoor te slecht.

In 1931, na de dood van Margarethe Krupp, nam het gezin voor korte tijd zijn intrek in het "Kleine Haus", omdat de kosten voor het onderhoud van de villa nog nauwelijks waren op te brengen. In 1943 kreeg Alfried Krupp von Bohlen und Halbach als enige eigenaar zeggenschap over het bedrijf. Hij zou het laatste lid van de familie zijn dat de villa bewoonde. In april 1945 namen de binnentrekkende Amerikanen huis en park in beslag en vestigden er de zetel van de Geallieerde Controlcomissie voor de Steenkolen. Pas in juli 1952 werd het weer aan de familie teruggegeven. Vandaag is de Alfried Krupp von Bohlen und Halbach-Stichting de eigenaar van het domein. Ze heeft haar zetel in het vroegere gastenverblijf van de familie Krupp.

In het Hügel-park: de zetel van de Alfried Krupp von Bohlen und Halbach-Stichting

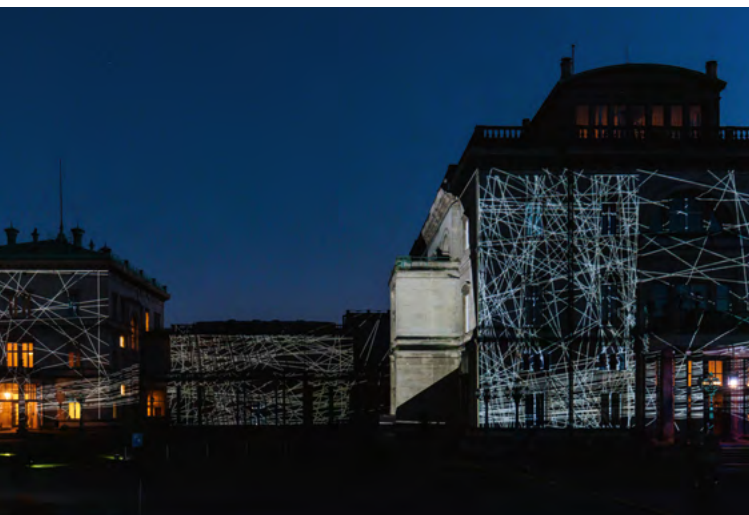
Villa Hügel nu

Alfried Krupp von Bohlen und Halbach en zijn moeder Bertha besloten na de gebeurtenissen in de oorlog de Villa Hügel niet meer als woning voor de familie te gebruiken. Zij stelden de villa ter beschikking van het algemeen nut, vooral ook ter bevordering van de kunsten, wetenschap en cultuur. Al in 1953 vond er de eerste belangrijke kunsttentoonstelling plaats; meerdere internationaal zeer de aandacht trekkende tentoonstellingen volgden. De villa was ook nog tot het einde van de jaren negentig van de 20ste eeuw de plaats waar de firma Krupp representeerde en recepties gaf.

In 1984 werd de "Kulturstiftung Ruhr" opgericht met als plaats van vestiging: Villa Hügel. Haar oprichter Berthold Beitz gaf de stichting de opdracht mee om aan "het culturele leven in het Ruhrgebied nieuwe impulsen te geven". Tot op de dag van vandaag zet de stichting de traditie van grote tentoonstellingen in Villa Hügel voort.

In het "Kleine Haus" is sedert 1955 het Archief Krupp ondergebracht, dat als oudste bedrijfsarchief in Duitsland over omvangrijke hoeveelheden documenten en uitmuntende verzamelingen historische Industriefoto's en films beschikt. Het "Kleine Haus" beheerbt bovendien twee doorlopende tentoonstellingen over de geschiedenis van de firma Krupp en de Alfried Krupp von Bohlen und Halbach-Stichting.

Transmedia
real-time
installatie
»kontraste«
van Joeressen+
Kessner in het
kader van het
jubileum »150
jaar Hügel«,
2023

Het Park

Jean Sprenger,
Kleine zittende,
brons,
rond 1965

Tijdens de planning van het uitgestrekte heuvelachtige park had Alfred Krupp precieze ideeën: "Een bos van bomen" wilde hij hebben, waarvan hij "nog tijdens zijn leven" zou kunnen genieten. Hij liet volwassen inheemse bomen komen en in hun geheel planten - hiervoor moesten naar Frans voorbeeld speciale wagens gebouwd worden. En hij bereikte zijn doel: in 1883 was de villa door een weids park en een dicht bos omgeven.

Friedrich Alfred en Margarethe Krupp vergrootten na 1888 het park, lieten kassen en serres bouwen en exotische planten aanplanten. De vormgeving van de bovenste terrastuinen was zeer ornamentaal en rond 1900 ontstonden de beide sfinxen voor de villa.

Van het einde van de jaren 1950 tot de jaren 1970 kreeg het Hügelpark zijn huidige vorm in de stijl van een Engelse tuin. Sinds enkele jaren worden door een intensief onderhoud de oorspronkelijke nog voorhanden zijnde structuren van het park opnieuw zichtbaar gemaakt.

Uitzicht op
het park

De Alfried Krupp von Bohlen und Halbach-Stichting

De Alfried Krupp von Bohlen und Halbach-Stichting ten behoeve van het algemeen nut is de uiterste wilsbeschikking van Dr.-Ing. E. h. Alfried Krupp von Bohlen und Halbach, de laatste persoonlijke eigenaar van de firma Fried. Krupp. In zijn testament heeft hij bepaald, dat zijn gehele vermogen na zijn dood over zou gaan in de handen van deze stichting ten behoeve van het algemeen nut. Dit werd mogelijk doordat zijn enige zoon,

Alfried Krupp
von Bohlen
und Halbach
(rechts) en
Berthold Beitz

Arndt von Bohlen und Halbach, afstand deed van de erfenis.

De Alfried Krupp von Bohlen und Halbach-Stichting begon in 1968 met haar werk. Als grootste aandeelhouder van de huidige thyssenkrupp AG gebruikt de stichting de behaalde winst uitsluitend ten behoeve van het algemeen nut en ondersteunt volgens haar statuten projecten op het gebied van wetenschap, kunst en cultuur, onderwijs, gezondheid en sport. Bovendien biedt ze aan jonge wetenschappers ontplooiingsmogelijkheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek, ondersteunt ze jonge kunstenaars bij de uitbouw van hun loopbaan en maakt de bijscholing van jonge mensen mogelijk.

Voorzitter en uitvoerend lid van de Raad van Toezicht van de Stichting van 1968 tot 2013 was prof. dr. h. c. mult. Berthold Beitz. Sinds 2013 is prof. dr. h. c. Ursula Gather voorzitter van de raad van bestuur.

De voorzitter
van de raad
van beheer
Ursula Gather

Villa Hügel,
Belvedere

Adres

Villa Hügel, Hügel 1, 45133 Essen
Telefoon: +49 (0)201 61 62 90

**Openings-
tijden**

Villa Hügel en
Historische Tentoonstelling Krupp
dinsdag tot zondag, 10 tot 18 uur

Hügelpark
dinsdag tot zondag, 09.30 tot 19 uur

**Rondelei-
dingen**

Telefoon: +49 (0)201 61 62 917
E-Mail: info@villahuegel.de
villahuegel.de/fuehrungen

Rondleidingen in andere talen zijn mogelijk.

©2025

Alfried Krupp von Bohlen
und Halbach-Stiftung

Afbeeldingen: Alfried Krupp von Bohlen und Halbach-
Stiftung/Historisches Archiv Krupp, Denis Bury, Peter
Gwiazda, Alex Muchnik, koenemann.com/Achim Bednorz

